

KORONAVİRÜS SALGINININ EKONOMİK VE SOSYAL HAYATA ETKİLERİNİN AZALTILMASI AMACIYLA YENİ DÜZENLEMELER YAPILMIŞTIR

I. GİRİŞ

17.04.2020 tarih ve 31102 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7244 sayılı Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile salgının etkilerinin azaltıcı yeni tedbirler alınmıştır. Bu sirkülerimizde anılan Kanunla koronavirüs salgınından etkilenen ticari işletmelere sağlanan yeni imkanlar özetlenmeye çalışılmıştır.

II. ECRİMİSİL, KİRA, AİDAT, SU VE BENZERİ ÖDEMELERİN ERTELENMESİ

7244 sayılı Kanun 1. maddesiyle bazı kamu kurumlarının alacakları 3 ay ertelenmekte; ilgili kamu kurumlarına ilave 3 ay daha erteleme yetkisi verilmektedir.

1. Hazine taşınmazlarına ilişkin olarak sözleşmeye istinaden ödenmesi gereken bedeller ile ecrimisil bedellerinden 01.04.2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gerekenleri, başvuru şartı aranmaksızın 3 ay süreyle ertelemeye Çevre ve Şehircilik Bakanı yetkili kılınmıştır. Bu süreler, bitiminden itibaren Çevre ve Şehircilik Bakanı tarafından süre 3 aya kadar daha uzatılabilir. Bu alacaklar ertelenen süre sonunda ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecek.

2. Büyükşehir belediyeleri, belediyeler, il özel idareleri ve bağlı kuruluşları ile bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerinin mülkiyetinde veya tasarrufunda olan taşınmazlara ilişkin olarak ilgili mevzuatınca yapılan satış, ecrimisil ve kiralamadan kaynaklanan bedellerin veya tutarların, 19.03.2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gereken kısımlarının 3 ay ertelenmesine büyükşehir belediyeleri, belediyeler, il özel idareleri ve birliklerde meclis; bağlı kuruluşlarda ise yetkili karar organı yetkili kılınmıştır. Bu türdeki yerlerin ecrimisil ve benzeri ödemelerinin ertelenip ertelenmediğinin belirlenmesi için ilgili kurumun meclis veya yetkili karar organının kararını takip etmek gerekiyor. Meclis veya yetkili organ ertelemeye ilişkin karar vermesi halinde ise bu süreler, bitiminden itibaren ilgisine göre Çevre ve Şehircilik Bakanı veya İçişleri Bakanı tarafından 3 aya kadar uzatılabilir. Söz konusu alacaklar ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilir. Faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işletmelerin faaliyette bulunmadığı döneme ilişkin olarak kira bedelleri tahsil edilmez.

3. Turizm tesisi maksadıyla verilen izinler hariç olmak üzere Devlet İhale Kanunu gereğince kiraya verilen mesire yerleri ve taşınmazlardan 01.04.2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gereken bedeller başvuru şartı aranmaksızın 3 ay süreyle erteleniyor. Bu süreleri bitiminden itibaren 3 aya kadar uzatmaya Tarım ve Orman Bakanı yetkilidir. Bu alacaklar ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecek. Ayrıca verilen izinlerin erteleme dönemi içerisinde tahakkuk eden ilk yıl bedellerine karşılık banka teminat mektubu alınarak yer teslimi yapılabilir.

4. 2873 sayılı Millî Parklar Kanununa tabi yerlerde 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılan kiralamalardan 01.04.2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gereken bedeller başvuru şartı aranmaksızın 3 ay süreyle erteleniyor. Bu süreleri bitiminden itibaren 3 aya kadar uzatmaya

Tarım ve Orman Bakanı yetkilidir. Bu alacaklar ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecek.

5. Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarının konutlara ve **faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işyerlerine ilişkin su tüketimine bağlı alacakları**, bu maddenin yürürlüğe girdiği 17.04.2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gerekenlerle sınırlı olmak üzere belediye meclisi tarafından 3 ay ertelenebilir. Bu süreler, bitiminden itibaren 3 aya kadar belediye meclisince uzatılabilir. Bu alacaklar ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecek.

6. Faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işletmelerin yıllık ilan ve reklam vergileri ile yıllık çevre temizlik vergilerinin, faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunulamayan dönemlere isabet eden kısmı alınmayacak.

7. 14.09.1972 tarihli ve 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununun 35. maddesinde düzenlenen yıllık aidat 2020 yılında alınmayacak.

III. SÜRE UZATIMI VE FİİLEN ÇALIŞILMASI GEREKEN YERLERDE UZAKTAN ÇALIŞMA İMKANI

7244 sayılı Kanun 2. maddesiyle bazı süreler ertelenmektedir.

1. 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu kapsamında verilmiş olup 2020 yılı içinde geçerlilik süresi dolacak olan lisansların geçerlilik süresi bir yıl uzatılmıştır.

2. 4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun kapsamında ticaret gemilerine düzenlenen ve 11.03.2020 tarihi ile 31.07.2020 tarihi aralığında süresi dolan veya dolacak denize elverişlilik belgelerinin süresi, 01.08.2020 tarihine kadar uzamıştır. Bu süre bitiminden itibaren 3 aya kadar uzatmaya Ulaştırma ve Altyapı Bakanı yetkilidir. 4922 sayılı Kanunun 3. maddesi kapsamında yapılacak denetlemeler 01.08.2020 tarihine kadar ertelenmiştir. Bu süreyi 3 aya kadar uzatmaya Ulaştırma ve Altyapı Bakanı yetkilidir.

3. 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde yürütülen faaliyetlerin Ar-Ge ve tasarım merkezleri dışında da yapılmasına; 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında Bölge sınırları içinde yürütülen faaliyetlerin Bölge dışında da yürütülmesine 11.03.2020 tarihinden itibaren 4 ay süreyle sınırlı olmak üzere, Sanayi ve Teknoloji Bakanı tarafından izin verilebilir. Bu süre, bitiminden itibaren Sanayi ve Teknoloji Bakanınca 3 aya kadar uzatılabilir. İzin verilmesi durumunda, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bilgilendirilmesi kaydıyla, 5746 sayılı Kanun ile 4691 sayılı Kanun kapsamındaki indirim, istisna, destek ve teşviklerden yararlanmaya devam edilecek.

IV. İŞ KANUNU VE İŞZİLİK SİGORTASI KANUNUNDA YAPILAN DÜZENLEMELER

7244 Sayılı Kanunla 4587 sayılı İş Kanuna eklenen geçici 10. maddeyle; İş Kanunu kapsamında olup olmadığına bakılmaksızın her türlü iş veya hizmet sözleşmesi, 17.04.2020 tarihinden itibaren üç ay süreyle (İş Kanunun 25. maddenin birinci fıkrasının (II) numaralı bendinde ve diğer kanunların ilgili hükümlerinde yer alan ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzeri sebepler hariç) işverenler tarafından feshedilemeyecek. Ancak bu süre içinde işveren işçiyi tamamen veya kısmen ücretsiz izne ayırabilir. Bu madde kapsamında ücretsiz izne ayrılmak, işçiye haklı nedene dayanarak sözleşmeyi fesih hakkı vermeyecektir. Geçici 10. madde hükümlerine aykırı olarak iş sözleşmesini fesheden işveren veya işveren vekiline, sözleşmesi feshedilen her işçi için fiilin işlendiği tarihteki aylık brüt asgari ücret tutarında idari para cezası verilecektir.

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa eklenen Geçici 24 maddeyle, 4857 sayılı İş Kanunun geçici 10 maddesine göre işveren tarafından ücretsiz izne ayrılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan işçiler ile 15.03.2020 tarihinden sonra 51. madde kapsamında iş sözleşmesi feshedilen ve 4447 sayılı Kanunun diğer hükümlerine göre işsizlik ödeneğinden yararlanamayan işçilere, herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylıklı aylığı almamak kaydıyla ve 4857 sayılı Kanunun geçici 10. maddesinde yer alan fesih yapılamayacak süreyi geçmemek üzere, bu süre içinde ücretsiz izinde bulundukları veya işsiz kaldıkları süre kadar, İşsizlik Fonundan günlük 39,24 TL nakdi ücret desteği verilecek. Yapılan ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmayacak.

Yukarıda belirtildiği şekilde ücretsiz izne ayrılarak nakdi ücret desteğinden yararlanan işçinin fiilen çalıştırıldığının tespiti halinde işverene, bu şekilde çalıştırılan her işçi ve çalıştırıldığı her ay için ayrı olmak üzere fiilin işlendiği tarihteki 4857 sayılı Kanunun 39. maddesinde belirlenen aylık brüt asgari ücret tutarında Çalışma ve İş Kurumu il müdürlüklerince idari para cezası uygulanır ve ödenen nakdi ücret desteği ödeme tarihinden itibaren işleyecek kanuni faizi ile birlikte işverenden tahsil edilecektir.

Diğer taraftan 4447 sayılı Kanuna eklenen geçici 25. maddeyle yeni koronavirüs (Covid-19) sebebiyle işverenlerin yaptıkları zorlayıcı sebep gerekçeli kısa çalışma başvuruları için, uygunluk tespitinin tamamlanması beklenmeksizin, işverenlerin beyanı doğrultusunda kısa çalışma ödemesinin gerçekleştirilmesi sağlanmıştır. Bu madde 29.02.2020 tarihinden sonra yapılan başvurular için de geçerli olacak. İşverenin hatalı bilgi ve belge vermesi nedeniyle fazla ve yersiz olarak yapılan ödemeler, yasal faizi ile birlikte işverenden tahsil edilecektir.

V. SERMAYE ŞİRKETLERİNE KAR DAĞITIMI SINIRLAMASI

7244 sayılı Kanunun 12. Maddesiyle 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa geçici 13.madde eklenmiştir. Mezkûr maddeye göre; Anonim, Limited ve Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirketler, 30.09.2020 tarihine kadar 2019 yılı net dönem kârının yalnızca yüzde yirmi beşine kadarının dağıtımına karar verilebilir; geçmiş yıl kârları ve serbest yedek akçeler dağıtımına konu edilemeyecek, genel kurulca yönetim kuruluna kâr payı avansı dağıtımını yetkisi verilemeyecek. Devlet, il özel idaresi, belediye, köy ile diğer kamu tüzel kişilerinin ve sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait fonların, doğrudan veya dolaylı olarak sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip olduğu şirketler hakkında bu hüküm uygulanmayacak. 30.09.2020 tarihi Cumhurbaşkanınca 3 ay uzatılabilecek.

Genel kurulca 2019 yılı hesap dönemine ilişkin kâr payı dağıtımını kararı alınmış ancak henüz pay sahiplerine ödeme yapılmamışsa veya kısmi ödeme yapılmışsa, 2019 yılı net dönem kârının yüzde yirmi beşini aşan kısma ilişkin ödemeler birinci fıkrada belirtilen sürenin sonuna kadar ertelenecek.

VI. FAHİŞ FİYAT ARTIŞI, STOKÇULUK VE HAKSIZ FİYAT DEĞERLENDİRME KURULU

7244 sayılı Kanunun 14. maddesiyle 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanununa Ek 1. madde eklenerek Fahiş Fiyat Artışı, Stokçuluk ve Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur.

Bu kurul, üretici, tedarikçi ve perakende işletmelerin fahiş fiyat artışı ve stokçuluk uygulamalarına yönelik düzenlemeleri yapmak, gerektiğinde denetim ve incelemelerde bulunarak idari para cezası uygulamak ve her türlü tedbiri almak amacıyla kurulmuştur.

13 üyeden oluşan Kurulun oluşumu, görevleri, çalışma usul ve esasları, sekretarya hizmetleri ve Kurula ilişkin diğer hususlar yönetmelik ile belirlenecektir.

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımızla,